

**Omhändertagna barn och ungdomars
rätt till likvärdig utbildning**

(Sidan har avsiktigen lämnats tom)

Omhändertagna barn och ungdomars rätt till likvärdig utbildning

FortsättningsVIS

– ett samverkansprojekt mellan Statens institutionsstyrelse (SiS)
och Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) i Västra regionen
2010–2012

Författare

Charlotta Möller och Lars-Åke Larsson
Specialpedagogiska skolmyndigheten

Johan Svensson
Statens institutionsstyrelse

© Specialpedagogiska skolmyndigheten

Författare: Charlotta Möller och Lars-Åke Larsson Specialpedagogiska skolmyndigheten
Johan Svensson Statens institutionsstyrelse
Omslagsbild: Malcolm Hanes/Naturbild
Grafisk form: Tullbergs kommunikationsbyrå
Tryck: DanagårdLiTHO, 2013

ISBN: 978-91-28-00452-7 Omhändertagna barn och ungdomars rätt till likvärdig utbildning, tryckt
978-91-28-00453-4 Omhändertagna barn och ungdomars rätt till likvärdig utbildning, pdf

Best.nr: 00452 tryckt
00453-4 pdf

Rapporten kan beställas eller hämtas som pdf-dokument på
Specialpedagogiska skolmyndighetens webbplats: www.spsm.se.

Innehåll

Varför ska vi samverka?.....	7
Placerade barn och ungdomar misslyckas i skolan	7
Barnets rättigheter	8
För alla elevers rätt till lärande och utveckling!	9
FortsättningsVIS – en dialog om samverkan för barn och ungdomars bästa	9
Genomförande	12
Samverkan – vad, hur och varför?	13
Vad framkom i dialogerna?.....	14
Slutsatser.....	16
Avslutande reflektion	17
Referenser.....	18

(Sidan har avsiktligen lämnats tom)

Varför ska vi samverka?

Antalet barn och unga som omfattas av insatser enligt socialtjänstlagen och lagen om vård av unga har blivit allt större de senaste åren, 2010 var nästan 25000 barn och unga placerade utanför det egna hemmet (Socialstyrelsens statistik, Barn och unga – insatser år 2010). Av dessa vistas drygt 1000 ungdomar mellan 13 och 20 år varje år på särskilda ungdomshem under kortare eller längre perioder. Orsakerna till att ungdomar placeras på Statens institutionsstyrelses ungdomshem är skiftande men gemensamt är deras behov av och rätt till en bra skolgång före, under och efter placeringstiden.

För de ungdomar som kommer till de särskilda ungdomshemmen är samarbete mellan olika aktörer nödvändigt. Syn på lärande, ansvarsfördelning, gemensamt handlande och tydlighet är några av de faktorer som har betydelse för en, för eleverna, effektiv samverkan. Skolverket och Skolinspektionens rapporter (SiS 2007, HVB 2010) visar att barn och ungdomar som placeras utanför sina hem ofta kommer i kläm på grund av bristande samverkan mellan myndighet, socialtjänst och skola.

Placerade barn och ungdomar misslyckas i skolan

Socialstyrelsen och Skolverkets överdirektörer konstaterar i en gemensam debattartikel i Svenska Dagbladet den 9 november 2011 att skolresultatet för barn och ungdomar som är i samhällets vård är oacceptabelt låga. De är eniga om att den enskilt viktigaste faktorn för hur det går för dessa senare i livet är hur man lyckas i skolan. Att lyckas i skolan ger förutsättningar att undvika arbetslöshet, bidragsberoende och ohälsa i vuxen ålder.

De skriver också att landets kommuner har ett tydligt ansvar att förbättra de oacceptabelt låga skolresultaten för placerade barn och unga och att kommunernas socialnämnder har ett medansvar för att de som är placerade utanför det egna hemmet får en lämplig utbildning.

Regeringen tillsatte 2010 en särskild utredning för att utföra en översyn av skolans arbete med utsatta barn och ungdomar. Utredningen resulterade i rapporten, *Se, tolka och agera – om rätten till en likvärdig utbildning (2010)*. Parallellt med utredningen gjorde Skolinspektionen en uppföljande kvalitetsgranskning av undervisning vid hem för vård eller boende, HVB, *Elever får inte den undervisning de har rätt till* (rapport 2010:2). I *Se tolka och agera – om rätten till en likvärdig utbildning*, görs bedömningen att det behövs bättre samverkan på alla nivåer och att barns och elevers rätt behöver stärkas. På kommunal central nivå föreslås att samverkan stärks genom systematiska och förebyggande insatser.

I Skolinspektionens rapport betonas förutom att de placerade eleverna inte får undervisning i tillräcklig utsträckning att hemkommunerna brister i sitt ansvarstagande att tillförsäkra eleven sin rätt till utbildning. Man konstaterar att de aktuella hemmen och de för eleverna ansvariga skolhuvudmännen har svårt att hitta former för att samverka både före och under placeringen. I samband med placeringen ges inte heller den nödvändiga informationen om elevens utbildningsbakgrund till det mottagande hemmet för att undervisningen ska kunna genomföras och anpassas på ett sätt som utgår från elevens behov och förutsättningar. Skolinspektionen menar också att skolhuvudmännen är passiva vad det gäller att följa upp elevens utveckling under placeringen.

Barnets rättigheter

”Jag är här men jag vill komma hem till min familj snälla ni hjälp mig ut låt min väntan få ett slut jag är här men jag vill komma hem till min familj jag vill komma hem igen. Alltid har jag hört att jag är så kass jag vill ju bara vara med min klass. Till alla er där ute som jag saknar jag bara vaknar tänker och batar på dom som bestämde var jag skulle hamna. Jag vill vara hemma och er omfamna nu är jag här och måste ta chansen att skärpa mig försöka hitta balansen.”

(elev vid SiS ungdomshem)

Enligt barnkonventionen ska barnets bästa komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn (artikel 3) och alla rättigheterna i konventionen ska respekteras på alla nivåer i samhället. Beslut och åtgärder som rör barn ska följas upp och utvärderas utifrån ett barnrättsperspektiv. Detta kräver kontinuerliga analyser av konsekvenserna av beslut, så kallade barnkonsekvensanalyser.

Ekonomistyrningsverket (ESV) och Barnombudsmannen (BO) har på regeringens uppdrag utarbetat en modell för barnkonsekvensanalyser för statliga myndigheter (1999). Barnkonsekvensanalyser kan sägas vara en förhandsprövning av de konsekvenser som ett beslut kan få för det barn eller den grupp av barn som berörs av beslutet.

Detta innebär att man i förväg fastställer ett orsakssamband, det vill säga tänker efter före i en strukturerad form. En prövning ska göras av att hänsyn tagits till att barnet eller ungdomen har likvärdiga villkor (artikel 2), att barnets bästa satts i främsta rummet (artikel 3), att barnet eller ungdomen får uttrycka sin mening (artikel 12) samt att den tänkta insatsen gynnar barnets eller ungdomens utveckling (artikel 6).

En barnkonsekvensanalys bör beskriva barnets situation från tre olika perspektiv. Barnperspektivet innebär att vuxna, så långt som möjligt, sätter sig in i barnets situation. Detta för att bättre kunna ta tillvara barnets intresse och verka för barnets bästa. Barnkonventionen uttrycker ett förhållningssätt till barn som sätter barnet i fokus vid beslut eller åtgärder. Dessa kan beröra ett enskilt barn eller en grupp av barn.

Barnrättsperspektiv innebär att ta hänsyn till de mänskliga rättigheter som barn har och att säkerställa barnets rättigheter i åtgärder eller vid beslut som rör barn.

Barnets perspektiv är barnets egen berättelse och tolkning, medan barnperspektivet innebär en analys av barnets perspektiv (som görs av vuxna) i förhållande till rådande villkor.

Riksdagen har i december 2010 beslutat om en nationell strategi. *Strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige*. Den syftar till att stärka barnets rättigheter inom alla berörda områden och verksamheter på statlig och kommunal nivå och ersätter den strategi om att förverkliga FN:s barnkonvention som gällt från 1999. Strategin består av ett antal principer. Där står bland annat att, ”Aktörer inom olika verksamheter som rör barn ska stärka barnets rättigheter genom samverkan” vidare betonas utvärderingen av insatser, ”Beslut och åtgärder som rör barn ska följas upp och utvärderas utifrån ett barnrättsperspektiv”.

För alla elevers rätt till lärande och utveckling!

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) har som uppdrag att stödja huvudmän i specialpedagogiska frågor för att nå de nationella målen för skolan. Statens institutionsstyrelse (SiS) har som uppdrag att ge eleverna på särskilda ungdomshem en fullvärdig skolgång. Dessa tangerande uppdrag var en naturlig grund till det samarbete som gemensamt initierades 2005 av respektive myndighets generaldirektörer.

Under den första samarbetsperioden, 2005–2008, genomfördes VIS- projektet. VIS står för Verksamhetsutveckling I Samverkan. Projektet finns beskrivet i rapporten ”*För alla elevers rätt till lärande och utveckling! Ett samverkansprojekt mellan Statens institutionsstyrelse och Specialpedagogiska skolmyndigheten*”.

Det andra samverkansprojektet, FortsättningsVIS, genomfördes 2010–2012. Namnet på projektet ger information om att arbetet har tagit sin utgångspunkt i, och är en följd av VIS-projektet. I projektet har totalt 32 dialoger genomförts mellan representanter från socialtjänst och skola i fyra stadsdelar i Göteborgs stad. De medverkande stadsdelarna har varit; Östra Göteborg, Västra Göteborg, Centrum samt Västra Hisingen.

Ansvariga processledare i dialogerna har varit två rådgivare från Specialpedagogiska skolmyndigheten och en regional skolledare från Statens institutionsstyrelse.

FortsättningsVIS – en dialog om samverkan för barn och ungdomars bästa

VIS-projektet syftade till att stärka och kvalitetsutveckla kommuners samverkan kring barn och ungdomar som placeras utanför sitt hem. I de medverkande kommunerna och stadsdelarna etablerades en grupp av praktiskt verksamma inom skola och socialtjänst.

Kommundialogerna i VIS-projektet landade i några konkreta utmaningar:

- Går det att formulera en modell för placering utifrån ett före-, under- och efterperspektiv, där socialtjänstens och skolans planer förenas?
- Rutiner behövs, men hur skapar vi dem?

Resultatet av kommundialogerna blev VIS-modellen. Den kan beskrivas som en modell som klargör samverkan kopplat till ansvar och aktivitet före, under och efter en placering av en ung person.

Modellen har legat till grund för att utveckla samverkan i praktiken i ännu ett steg, detta nästa steg eller projekt fick arbetsnamnet FortsättningsVIS. Syftet med FortsättningsVIS var att använda VIS-modellen och på så sätt utveckla och stödja samverkan mellan skola, socialtjänst och institution för att uppnå ett gemensamt och samlat stöd för elever som riskerar att placeras eller redan har placerats utanför sina hem.

Projektet har haft tre övergripande mål:

- Ökad kunskap om samverkande aktörers uppdrag och ansvar.
- VIS-modellen är känd av deltagarna i projektet.
- En gemensam handlingsplan enligt VIS-modellen är utarbetad i stadsdelen för skola och socialtjänst som tydliggör samordning och samverkan kopplat till ansvar inför, under och efter en placering utanför sitt hem.

För att nå ökad kunskap om samverkande aktörers uppdrag och ansvar är det nödvändigt att inta andras perspektiv. Denna perspektivering handlar om juridiska perspektiv – lagar, konventioner, tillsyn och skolhuvudmannens myndighetsuppdrag, skolperspektiv – Skolinspektionens rapporter, socioekonomiska perspektiv – samhälls-ekonomiska aspekter, samt samverkansperspektiv – erfarenheter, strategier och möjligheter.

För att göra VIS-modellen känd av deltagarna i projektet, har modellen presenterats av SPSM/SiS i en filmad version och också i rapporten *”För alla elevers rätt till lärande och utveckling! Ett samverkansprojekt mellan Statens institutionsstyrelse och Specialpedagogiska skolmyndigheten”*. VIS-modellen är en tankemodell och inte en metod vilket ger möjlighet att komma överens om och upprätta en gemensam handlingsplan för ansvariga aktörer att använda då en ung person omhändertas och placeras utanför sitt hem.

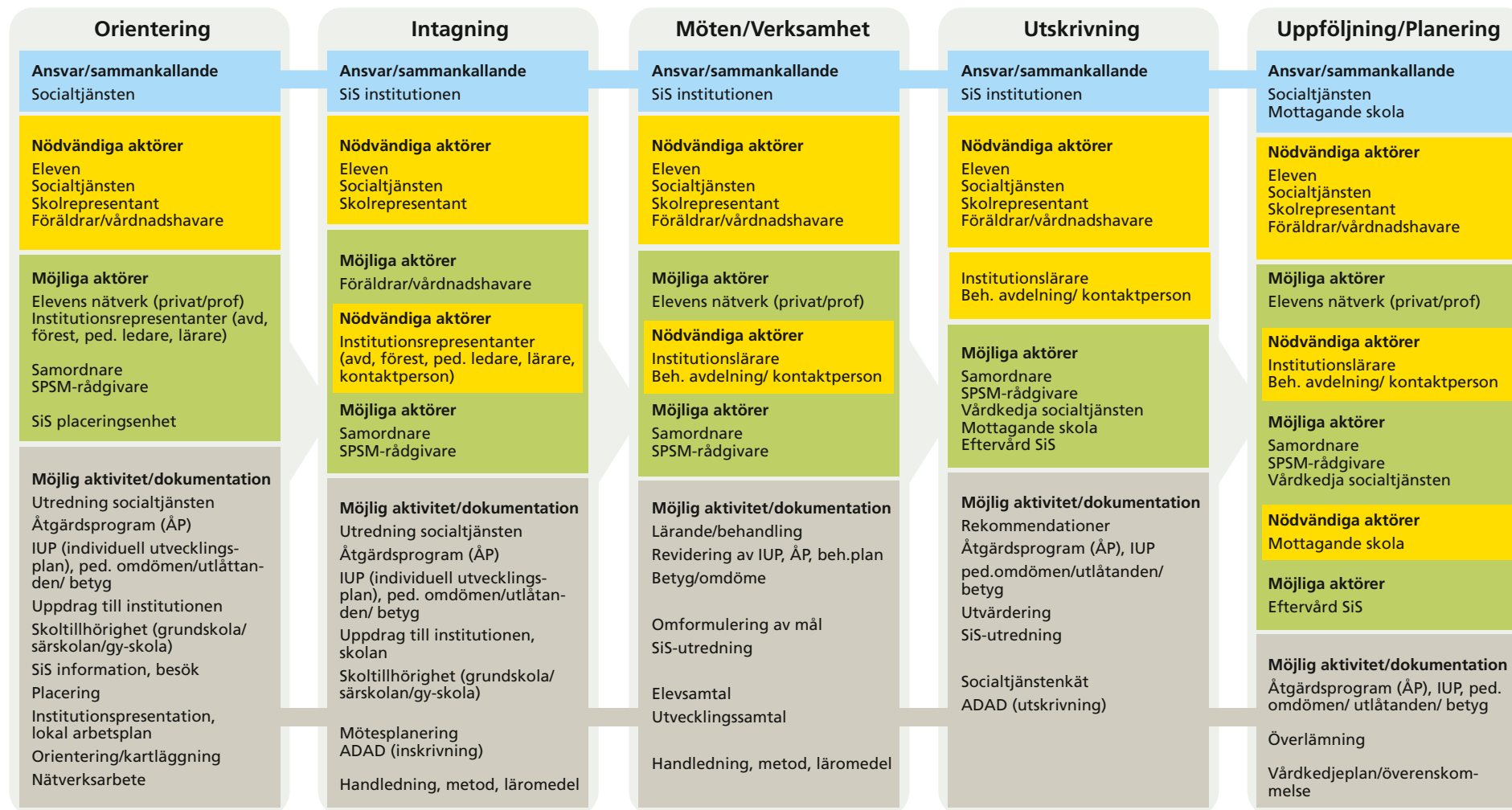
VIS-modellen

FÖRE OMHÄNDERTAGANDE

UNDER OMHÄNDERTAGANDE

EFTER OMHÄNDERTAGANDE

När stadsdelen kommit överens om en handlingsplan så visar erfarenheten från VIS-projektet att man kan hoppas på följande effekter:

- Underlättar planeringen för elevens framtid.
- Skapar delaktighet för elev, föräldrar och nätverk.
- Skapar tydliga riktlinjer och rutiner under varje tidsperspektiv.
- Ökar förutsättningar för personer i ledande befattningar att utveckla modeller för styrning och ledning av samverkan mellan berörda aktörer.
- Stödjer lösningar på hemmaplan.
- Utser samordnare.
- Överför dokumentation.
- Uppmärksammar skolan som en friskfaktor.
- Upprätthåller kontakt med hemskolan.
- Stimulerar till flexibla lösningar.
- Skapar bättre förutsättningar för kommunerna att möta elever som varit placerade utanför sina hem.
- Skapar bättre förutsättningar för elever som vistats på ungdomshem att återgå till ordinarie skolverksamhet i kommunen.

Genomförande

Projektet presenterades för och förankrades hos planeringsledarna för socialtjänst och välfärd och skola i Göteborgs stad vilka har ett stadsdelsövergripande ansvar. En ömsesidig strategi för genomförande fastslogs och denna presenterades av planeringsledarna för berörda chefer i stadsdelarna.

Under hösten 2010 planerade projektledarna från SPSM och SiS utförande och innehåll i de kommande samverkansdialogerna. Filmade intervjuer och inslag med experter producerades utifrån de fyra perspektiven; **Skolperspektiv**, Erik Bergeå, Skolinspektionen, **Juridiskt perspektiv**, Titti Mattsson, Lunds universitet, **Samverkansperspektiv**, Eva-Lotta Eriksson, Skolverket och **Socioekonomiska perspektiv**, Ingvar Nilsson, SEE AB.

I januari 2011 genomfördes de första dialogerna och i januari 2012 hölls en gemensam avslutningskonferens. Vid dialogerna har frågans pedagogik använts som metod för att stödja deltagarnas samtal och reflektion.

Deltagare i arbetsgrupperna har varit processledarna från SiS och SPSM, samt representanter för skola och socialtjänst från respektive stadsdel.

Övergripande frågeställningar genom dialogerna var:

- Hur samverkar vi i dag?
- Hur vill vi att samverkan ska fungera i fortsättningen?
- Vad behöver förändras?

För att skapa distans till sitt arbete har grupperna diskuterat tidigare erfarenheter och jämfört egna fallbeskrivningar, där man lyckats väl och där man lyckats mindre väl i sin samverkan. I erfarenhetsutbytet har förhållningssättet varit viktigt; att vara intresserad av den andre, att skapa en öppen attityd och på så vis fördjupa sin förståelse för den andres uppdrag.

Som diskussionsunderlag och kunskapsfördjupning har filmerna med de olika perspektiven visats. Även barnkonventionen och den nationella strategin har uppmärksammats. För att säkra barnrättsperspektivet har en checklista presenterats och diskuterats. Listan syftar till att beslut och åtgärder följs upp och utvärderas.

I tiden mellan dialogerna har arbetsgruppen på hemmaplan gjort ett förankringsarbete hos chefer och övriga medarbetare. Man har kunnat använda sig av filmerna och refererat till vad man kommit fram till i dialogerna.

För att driva arbetet framåt fick deltagarna i uppgift att tillsammans utforma en överenskommelse, som skulle innehålla en gemensam tolkning av orsak till vad som försvårar samverkan och ett gemensamt mål för hur samverkan ska se ut i stadsdelen när projektet är genomfört, vad gäller ansvarsfördelning, tidsperspektiv samt kvalitetssäkring av det egna arbetet. Efterhand har sådana överenskommelser vuxit fram.

Samverkan – vad, hur och varför?

En övergripande och viktig frågeställning i överenskommelserna har varit att identifiera vilka framgångsfaktorer eller hinder som är utmärkande för kvaliteten av samverkan.

Eva-Lotta Eriksson, Skolverket, säger: ”Det finns tre förutsättningar för att samverkan ska lyckas och det är styrning, struktur och samsyn”. Styrning, menar Eriksson, handlar om att det finns en ledning som styr på samtliga nivåer i ett system, politisk ledning, förvaltningsledning, rektor och förskolechef. Ledningens uppgift är att ge uppdrag och resurser till de verksamma samt att ställa krav på återkoppling och uppföljning. På så vis får de som utför uppdraget också mandat och legitimitet. I struktur ingår en tydlig ansvarsfördelning samt tydliga roller. För att få en god struktur behövs handlingsplaner eller åtgärdsprogram, som innehåller en överenskommelse kring vad man ska arbeta med och vilka metoder som ska användas. Utmärkande för en god samsyn är respekt för varandras olika uppdrag och roller och ett fokus på vad man själv kan bidra med.

Erik Bergeå vid Skolinspektionen förstärker detta och säger att man i kommunen måste sätta sig ner och prata med varandra. Han betonar särskilt att alla de som är ansvariga för barnet måste prata med varandra och vara med och diskutera barnets utveckling. Bergeå säger vidare: ”Man får inte glömma bort en part eller en part får inte underlåta sig att närvara”. Ett framgångsrikt arbete vilar på förutsättningen att alla berörda parter tar sitt ansvar under hela processen. Om någon part undandrar sig ansvaret så påverkas helheten. Därför är det så viktigt att mellan förvaltningar i kommunen och mellan kommuner och institutioner skapa en gemensam kommunikativ grund, samt att öka kunskapen om varandras uppdrag och förutsättningar, eller resurser, för att från olika utgångspunkter bidra till en helhet för den unges bästa.

Titti Mattsson, juridiska fakulteten i Lund, betonar att barn ska få vara delaktiga på olika sätt i beslut som berör dem och att detta är en viktig rättighet och kvalitetsfaktor. Mattsson säger: ”Tidigare har det varit tydligt uttryckt i socialtjänstlagen och i föräldrabalken men är nu också tydligare framskrivet i skollagen. Barn har rätt att få information om vad som händer och varför, och om vad som förväntas av dem. De har också rätt att få komma till tals, att få tala om hur de känner, vad de vill och möjligen också kunna få vara med och påverka”.

Nationalekonom Ingvar Nilsson framhåller vikten av att skapa strukturer och system som är lönsamma för individen och samhället i ett långsiktigt perspektiv. Problemet som behöver lösas är hur vi använder resurserna. När man pratar om resursanvändning och effektivitet i våra offentliga system säger Nilsson: ”Att de inte är effektiva beror naturligtvis inte på att människor är lata, dumma eller korkade. De här systemen utmärker sig av passionerade kompetenta människor som verkligen gör bra grejor. Det här ligger på en helt annan nivå det ligger på strukturnivå, på systemnivå”.

Vad framkom i dialogerna?

Representanterna från stadsdelarna uttrycker att de vill ha ett gott samarbete mellan skola och socialtjänst, ”Det måste finnas en vilja att samverka”. För att detta ska lyckas menar man att det måste finnas en förankring, initiativ och mandat på chefsnivå. Samverkansteamets uppdrag ska vara tydligt och det ska finnas en struktur och systematik i arbetet.

Samtliga stadsdelar har samverkansgrupper mellan skola och socialtjänst. I några stadsdelar är SSPF (Skola, Socialtjänst, Polis, Fritid) en grupp som hanterar samverkan kring utsatta barn och unga. Arbetet i dessa olika grupper handlar om utsatta barn och unga, både vad gäller förebyggande och akuta insatser.

Deltagarna i projektet betonar vikten av att samverkansgrupper måste ha en tydlig och välfungerande struktur som innehåller rutiner för samverkan. En viktig insikt har varit att dessa inte får vara personbundna. ”Vi behöver inga eldsjälar, vi behöver en organisation”. Ett sätt att skapa styrning och struktur är att ha samverkansteam med representanter från båda förvaltningarna. Detta har alla stadsdelar redan börjat forma. Representationen i en sådan samverkansgrupp bör vara noga genomtänkt och deltagarna behöver ha mandat och förankring så att de når ut i verksamheten.

Vid dialogerna framkom vikten av att synliggöra hemskolans ansvar då en elev omhändertas och placeras utanför sitt hem. ”Vem bygger landningsbanan till skolan inför hemflytt”? Socialtjänst och skola behöver göra en gemensam planering för eleven som ska komma tillbaka. Fritid är en viktig samarbetspartner, inte minst vid planering av återgång till egna stadsdelen. För att kvalitetssäkra insatserna kring barn och unga behövs gemensamma målsättningar så att man kan utvärdera, samt hitta mätinstrument till vald metod.

Både skola och socialtjänst menar att man behöver arbeta med ömsesidig förståelse och respekt för varandras uppdrag. ”Makt- och revirtänkande i rollerna hos aktörerna kan försvåra samverkan”. För att lyckas med det behöver man öka förståelsen för varandras förutsättningar och möjligheter att agera. Hinder som kan behöva undanröjas är bristande tillit mellan förvaltningar och bristande tid för samverkan.

Det finns också ett behov av att skapa en djupare samsyn innan insatser görs. Om detta saknas riskerar man att ägna tid och energi åt att tala om vad den andre parten bör göra istället för att ta sitt eget ansvar. I skolan kan det visa sig i uttryck som ”Varför agerar inte socialtjänsten?”, och inom socialtjänsten, ”Ska vi lösa skolans problem?”

Vid dialogerna har man uppmärksammat vikten av att det finns dokumentation och underlag från skolan till socialtjänsten när ett elevärende anmäls. Ett fenomen att ta hänsyn till i stadsdelarna är att elever väljer att söka till innerstadsskolor, och då behövs samverkan med berörda förvaltningar. Omvänt behövs det även övergripande strukturer för de elever som inte är i stadsdelens egen skolverksamhet.

I den gemensamma överenskommelsen ansågs det viktigt att undvika motsättningar då ett barn eller en ungdom snabbt behöver omhändertas. Ekonomiska spørsmål ställer stora krav på organisationen. Gemensam ekonomi för målgruppen kan vara en möjlighet för att eliminera diskussion kring betalningsansvar. ”Ingen vill sitta med Svarte Petter”. Den unges bästa måste vara i gemensamt fokus.

Tolkning av sekretesslagstiftningen behöver också belysas så att inte viktig information om den unge saknas i avgörande beslut. En deltagare beskrev problematiken som: ”sekretessen är ett dike”.

Det är ett svårtolkat område då gällande sekretessregler uppfattas som otydliga av både skola och socialtjänst, speciellt i samverkanssituationer och behöver diskuteras och klargöras mellan samverkande aktörer.

Detta är något som även lyfts i resultatet i utredningen, *Se, tolka och agera – om rätten till en likvärdig utbildning (2010)*. Under frågeställningen, ”Hindrar sekretessreglernas tillämpning samverkan?” skriver utredaren:

”En sådan misstro gagnar inte en god samverkan och kritiken bör tas på allvar. Den kan tyda på att tillämpningen av gällande sekretessregler leder till att samverkan försvåras.”

Slutsatser

Som avslutning för projektet FortsättningsVIS träffades den 19 januari 2012 arbetsgrupperna från de fyra stadsdelarna för ett gemensamt erfarenhetsutbyte. Vid konferensen presenterade deltagarna sin arbetsprocess och handlingsplan för varandra.

Tillsammans med inbjudna chefer och medarbetare diskuterades därefter samverkan utifrån följande frågeställningar:

- Vad är viktigt att tänka på vid samverkan mellan skola och socialtjänst?
- Vilka möjligheter ser vi?
- Hur kan hinder undanröjas?

Deltagarna redovisade följande reflektioner:

- Ett samverkansteam skall ha representanter från både skol- och socialförvaltning, men även fritidsförvaltningen är en viktig samarbetspartner.
- Representanterna i samverkansgruppen måste ha ett tydligt uppdrag, mandat och förankring i verksamheten för att arbetet ska få avsedd effekt.
- Respekt för varandra och kunskap om varandras förutsättningar och uppdrag är viktigt för att skapa tillit mellan förvaltningar.
- Det är viktigt med goda strukturer och rutiner.
- Ansvar och åtgärder ska följa funktion och inte person.
- En genomtänkt organisation underlättar samverkan.
- För en framgångsrik samverkan krävs tid samt att i alla gemensamma insatser sätta den unge i centrum.
- Ansvaret att planera och följa upp elevens skolgång ligger kvar på hemskolan, vilket kräver samverkan med socialtjänsten som beslutar om placeringen.
- Det behövs även en övergripande struktur för de barn och unga som inte är i stadsdelens egna verksamheter.
- Ekonomiska frågor ställer stora krav på organisationen. Gemensam ekonomi för målgruppen kan vara en möjlighet för att eliminera diskussion kring betalningsansvar.

Avslutande reflektion

Då projektet startade befann sig Göteborgs stad precis i en stor omorganisation, från tjugoen till tio stadsdelar. Organisatoriska avbrott kan påverka kvaliteten i samverkansarbetet. Att personer byts ut och organisationer förändras är vardag i det flesta verksamheter och borde egentligen inte påverka kvaliteten i det arbete som utförs. Att upprätta och upprätthålla handlingsplaner och rutiner är sätt att kvalitetssäkra samverkansarbetet över tid och det behövs gemensamma målsättningar för att kunna utvärdera arbetet.

Möjligheterna med samverkan beskrivs i utredningen, *Se tolka och agera (SOU 2010:95)*:

”Kommunen har alltså en möjlighet att ta ett helhetsansvar för barns och elevers utbildning, oavsett var utbildningen ges. Denna unika position med starka incitament och stora möjligheter att agera har ingen annan aktör när det gäller barn och elever med olika typer av stödbehov”.

Vår förhoppning är att erfarenheterna från projektet kan utgöra ett bidrag och exempel på hur professionella tar ansvar för, och arbetar med samverkan kring omhändertagna barns och ungdomars rätt till likvärdig utbildning.

Referenser

Specialpedagogiska skolmyndighetens rapport, För alla elevers rätt till lärande och utveckling! Ett samverkansprojekt mellan Statens institutionsstyrelse och Specialpedagogiska skolmyndigheten. Best. nr 00164

Socialstyrelsens statistik, Barn och unga – insatser år 2010.

Skolverkets rapport, Utbildningsinspektion av Statens institutionsstyrelses skolverksamhet vid de särskilda ungdomshemmen, Dnr 59-2007:458.

Skolinspektionens rapport, Undervisning vid hem för vård eller boende, HVB. Elever får inte den undervisning de har rätt till (2010:2).

Se tolka och agera (SOU 2010:95).

(Sidan har avsiktligen lämnats tom)

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) arbetar för att barn, unga och vuxna oavsett funktionsförmåga ska få förutsättningar att nå målen för sin utbildning. Det gör vi genom specialpedagogiskt stöd, undervisning i specialsolor, tillgängliga läromedel och statsbidrag. Den kompetens vi erbjuder kompletterar kommunernas och skolornas egna resurser.

ISBN: 978-91-28-00452-7, tryckt
978-91-28-00453-4, pdf

Best.nr: 00452, tryckt
00453-4, pdf